

MATEMATYKA
KLASA I LO G

TEMAT: Wartości funkcji trygonometrycznych dla kątów 30° , 45° , 60°

Wprawdzie wartości wszystkich kątów możemy odczytać z tabeli, ale są to wartości mniej lub bardziej przybliżone.

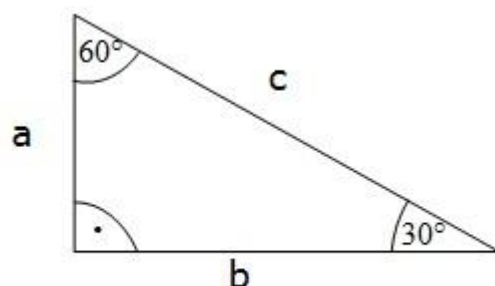
Gdy mamy do czynienia z kątami: 30° , 45° , 60° , należy podstawić ich dokładną wartość. Wartości tych musimy nauczyć się na pamięć, jeżeli nauczyciel nie pozwala korzystać z tej tabeli podczas sprawdzianu. Są one jednak zawarte w tablicach matematycznych, z jakich korzystamy w trakcie pisania matury. Przedstawiamy je w poniższej tabeli:

	30°	45°	60°
sin	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$
cos	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$
tg	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	1	$\sqrt{3}$
ctg	$\sqrt{3}$	1	$\frac{\sqrt{3}}{3}$

Powyższe wartości wykorzystujemy w taki sam sposób, jak wartości odczytywane z tabeli wartości funkcji, co przedstawiliśmy w poprzednim podrozdziale.

Przykład:

Oblicz długość przeciwprostokątnej trójkąta:

dane:

$$b = 6\text{cm}$$

$$c = ?$$

Rozwiązanie:

Mamy do wyboru aż dwa kąty. Wybór kąta nie ma żadnego znaczenia.

My wybieramy kąt 30° . Dla tego kąta aby obliczyć długość przeciwprostokątnej (c), mając przyprostokątną bliżej położoną, musimy wybrać funkcję cosinus:

$$\cos 30^\circ = \frac{b}{c} \quad \text{Zapisujemy funkcję cosinus dla kąta } 30^\circ.$$

$$\frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{6\text{cm}}{c} \quad \begin{array}{l} \text{Podstawiamy długość znanego boku (} b = 6\text{cm) i wartość funkcji} \\ \text{cosinus dla } 30^\circ. \\ \text{Z tak powstałego równania obliczamy długość boku „c”} \end{array}$$

$$\sqrt{3}c = 2 \cdot 6\text{cm}$$

$$\sqrt{3}c = 12\text{cm} \quad /: \sqrt{3}$$

$$c = \frac{12\text{cm}}{\sqrt{3}} = \frac{12\sqrt{3}\text{cm}}{\sqrt{3} \cdot \sqrt{3}} = \frac{12\sqrt{3}\text{cm}}{3} = 4\sqrt{3}\text{cm}$$

Tu musimy usunąć jeszcze niewymierność z mianownika.

ZADANIA:

- Oblicz szukane długości boków i miary kątów w trójkątach:

$\beta = ?$
 $a = ?$
 $b = ?$

$\beta = ?$
 $b = ?$
 $c = ?$

$\alpha = ?$
 $a = ?$
 $c = ?$

- Oblicz pole trójkąta równoramiennego o kącie przy wierzchołku 120° i ramieniu 6 cm.
- Przekątna prostokąta ma długość 6 cm i tworzy z dłuższym bokiem kąt 30° . Oblicz obwód i pole prostokąta.
-

Wartość wyrażenia $\sin 30^\circ \cdot \cos 60^\circ - 2 \operatorname{tg} 45^\circ$ jest równa

- A. $\frac{\sqrt{3}}{4} - 2$ B. $-\frac{7}{4}$ C. $10\frac{7}{4}$ D. $\frac{\sqrt{3}}{4} - \sqrt{2}$